

ДЕЈАН РИСТИЋ

ХЛЕБ КОСОВА И ВИНО МЕТОХИЈЕ ЕВХАРИСТИЈСКИ ПРИНОС КРОТКИХ

Ваше блаженство, архиепископе и митрополите рашко-призренски, свештени оци, преподобни монаси и монахиње, представници началстава и власти Републике Србије, часни оче Вуксане, драги Хочани, Косовци, Метохијци, браћо и сестре из свих српских земаља и крајева, драги професори и богослови из царског Призрена,

Сабрасмо се на данашњи дан, Михољдан, овде у Великој Хочи, онако како су и Свети преци наши чинили вековима пре нас, да наставимо нит, да долијемо уља у кандило вере, да прославимо угодника Божјег Киријака Отшелника, да саборујемо и радујемо се једни другима и Богу живом међу нама.

Ко је као Бог наш, који нам даде овакву земљу у наслеђе, и ко је као преци наши, који су Богу угодили па их је обасуо толиким даровима.

Свети преци наши примили су ову земљу као дар из руке Божје, као некада прародитељи Едемски врт.

„Бог је створио ову земљу”, каже косовски песник, „да одмара око у доколици. Ће да погледаш, милина. Све као руком кићено. Од љепоте човеку дође да заплаче. Оно жито, ливаде, а око ниђе да угледа шуме.”

Има много крајева широм планете познатих по природним лепотама и плодности, међутим, оно што Косово и Метохију чини посебним јесте зрачење необичном духовном лепотом. О том зрачењу и сили лепоте сведоче не само људи који овде живе него још више странци, као што је, на пример персијски поклоник и његов запис у Љевишкој припрати: „Зеница ока мога гнездо је лепоте

твоје.” У наше време о светости и духовној лепоти Косова и Метохије сведочи један Крићанин, дивни исихаста Светогорац и богослов васељенских размера, отац Василије ивиронски Гондикакис, који је недавно прешао у небеску отаџбину. Он је овим речима описао своје утиске после посете Косову и Метохији: „Походило сам, поклатио се и задивио се светости и духовној лепоти свештених споменика вере, који се налазе у Епархији рашко-призренској. Снажан утисак оставља духовни ниво оних који су живели на овим страдалним просторима и створили ризнице духовне и литургијске културе. Можда се управо из тог разлога нечастиви узнемирава и махнито жели све да уништи.”

Хармонија лепоте природе и лепоте духовне ствара атмосферу која има моћ не само да гане и потресе него да исцели и поврати здравље, да човек може да настави да живи, да из дубина бића уздахне и са дивљењем и благодарношћу каже: Слава Богу за све!

Косовскометохијске Светиње живи су кладенци благодати и исцељења. Многи људи из света и из централне Србије долазе да виде Високе Дечане, Бањску, Љевишку, Грачаницу, Девич, Зочиште, као споменике културе, да се диве фрескама, архитектури, уметности, природи, па када се пред њима отвори унутрашња страна и реалност о којој ти споменици сведоче, када их се дотакне благодат и осете дах нествореног који све оживљава и отвара несагледне хоризонте, занеме од лепоте и добију нову снагу.

Многи су после таквог доживљаја мењали своје животе и погужавали се у тајну вере и духовног живота. Неки су остављали свет и све што је у свету и посвећивали себе свецелу Богу. Таквих сведока благодати има и међу нама данас овде. Таквих има широм Косова и Метохије и широм Васељене.

Како се природна и духовна лепота преплићу и компонују на Косову и Метохији у једну јединствену реалност видимо још и у односу према употреби плодова које ова света земља рађа и благодарности према Творцу и дародавцу сваког добра.

Косовска земља црница богато као ретко која рађа пшеницу, док земља црвеница метохијска рађа грожђе пуног укуса, сласти и мириса.

Од пшенице у *зноју лица своја* месимо хлеб, који даје снагу телу, а од грожђа, уз много труда, правимо вино, које весели срце човека. Какав дар народу овог поднебља!

Косово – дом хлеба, Метохија – дом вина.

Овде нико не би требало да буде гладан и нико невесео!

Међутим, у дубинама људског бића постоји глад и жеђ, која се не може утолити пролазном храном и пићем. Човек у души осећа да све лепоте овога света и сва творевина немају моћ да га насите

и задовоље. Човек је икона неограниченог Бога, и зато има апетите и афинитете према неограниченом.

Знајући и доживљавајући ову истину, наши свети преци и оци старали су се о својој земаљској отаџбини као прави домаћини. Нису је запустили, него су обрађивали њиве, сејали пшеницу, садили воћњаке, винограде, гајили стоку, пчеле, и све су то оставили потомцима, међутим, најважније је то што су они знали и умели да заблагодаре Творцу и узврате на дар, подижући свете олтане и храмове широм Косова и Метохије, *да се у њима ђоје Литургија оној свети као и овој*, да се приноси бескрвна жртва благодарности живоме Богу, и да духовну глад и жеђ толе богослужењем и Светим Причешћем.

Хлеб и вино које се у Светој Литургији рукама свештенослужитеља приносе Творцу као уздарје за дарове, сећајући се свега што се нас ради збило у Икономији спасења Сина Божјег, постају повод за још веће даривање Оца Небеског. Он Духом Светим чини обичан хлеб и вино *хлебом небеским и чаџом живој*а и дарује их нама, као Сина свог Јединородног, опет руком свештеника, да се причешћујемо и да имамо живот у себи. Ово је суштина коју су сачували и предали нама Свети Оци наши, као златне полуге у ризници живота. Без Царства Небеског, као врховне вредности и оријентира, човек почиње да тумара и као појединац и као заједница, и уместо хармоније добијамо хаос.

Ако немамо врховни оријентир, онда ће његово место неминуовно заузети неки сурогат. У модерном друштву то је најчешће продуктивност, комфор, уживање. Последица је да човек живи у великој збрци, јер оно што је средство проглашава за циљ, а оно што је циљ заборавља. Без оријентира и благодати Божје човек се губи у мноштву жеља и потреба, и почиње да куша горке плодове отуђења.

Корење бића српског народа испреплетано је са моштима Светаца и Мученика у плодној косовскометохијској земљи нато-пљеној крвљу, знојем и сузама.

Крвљу – од ранохришћанских мученика Флора и Лавра, Лазара косовског и војсковођа и војника Видовдана, Стефана и Харитона и Новомученика српских до данашњег дана.

Знојем – градитеља, задужбинара, обновитеља, домаћина, очева и мајки.

Сузама – молитвеника, страдалника и прогнанника са својих огњишта на правди Бога.

Ова земља је многострадална. Овај народ је страдао и још увек страда. Али, како песник рече: Дубље дно души но страдању.

У распећу и страдању било је и има људи који су, попут Никодима Христу, помагали у подизању крста. Да поменемо митропо-

лита Амфилохија и владика Атанасија, који су цео свој живот, од младости своје, изгарали за Косово и Метохију, а њихов ученик и настављач дела је и данашњи архиепископ и митрополит Теодосије.

У знак благодарности према митрополиту Амфилохију установљен је *Ђегов сабор* у Осојану, а ако би владика Атанасије имао свој сабор, најсмисленије би било да он буде овде у освештаној Метохији, у Великој Хочи и Ораховцу, јер по сведочењу народа овога краја – да није било владике Атанасија Велика Хоча била би прах и пепео.

Да опстанемо и останемо верни косовском завету и постојани у чувању предања наших светих отаца, на сопствено спасење и просвећење наших суседа, са којима може мирно и достојанствено да се живи, ако будемо људи, и ми и они. Да се окупљамо око светиња у Духу правом. Да једним устима и једним срцем певамо Свете Литургије и приносимо хлеб Косова и вино Метохије, као Евхаристијски принос кротких, који ће наследити земљу и Царство будућег века.

Живи били на много благословених година!

Васкрснуће распето Косово и Метохија!

Велика Хоча, Михољдан л. Г. 2025.